

Bayer Zsolt: SENKI NE MERJE SZÉGYELLNI, HOGY VADÁSZIK! (1.)

2026 október 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Szubjektív okok és szubjektív idézetek következnek valakit?l, aki hatvanhárom évesen készül megszerezni második diplomáját vadgazda-mérnök szakon, aki megszerezte az abszolutóriumát, s aki ki meri jelenteni, hogy

már ennek birtokában is többet tud azoknál a nyálas-nyamvadt vadászatgy?löl? senkiknél, akik a vadászatról sem tudnak az égvilágon semmit.

Mindannyiunk ?seinek 99 százaléka vadászott... a vadászszenvedély antropológiai örökségünk.”

Így. Ez a kiindulópont.

„A vadászat nehéz mesterségét csakis korunkban, és korunkban is csupán Európa erkölcsileg legzüllöttebb részén becsülik alá.” (Ortega)

(Yebes gróf könyvében) “lelkesedéssel, már szinte misztikus elragadtatással beszél mindarról, ami a vadászatra vonatkozik: a mez?r?l, a vadászkutyáról, puskáról, vadról. […] ezek nem üres szavak, mivel a fegyelem és a szigorú tréning, a semmiképp sem lebecsülend? áldozatok és veszélyek, egy hegyek és völgyek között eltöltött negyedszázad megpróbáltatásainak lángja lobog bennük.” (Ortega)

“Mert ki-kapcsolódni (di-vertirse) annyi, mint ideiglenesen megszabadulni attól, amik lenni szoktunk, ilyenkor tényleges személyiségünket bizonyos ideig egy másik, önkényesnek t?n? figurára cseréljük fel, megkíséreljük, hogy egy pillanatra a mi világunkból átkerüljünk egy másikba, mely nem a miénk.” (Ortega)

„A kikapcsolódás Ortega felfogásában – s ebben a Kr. e. 2. században élt történetíró, Polübiosz értelmezését követi – éppen a mindennapi szórakozásfogalmunk ellentéte: nem léhaságot, nem az emberi élet peremjelenségét vagy illusztratív elemét jelenti, hanem megszállottságot, teljes odaadást, kockázatvállalást, küzdelmet, er?feszítést feltételez? viselkedésmódot. (Kalmár Zoltán: Ortega versengéselmélete)

“A kikapcsolódás ily módon elveszíti passzív jellegét (…), s átlényegül legmagasabb rend? tevékenységgé. Ugyanis a legaktívabb dolog, amit az ember egyáltalában megtehet, nem az, hogy egyszer?en csinál valamit, hanem az, hogy valaminek *szenteli magát*.” (Ortega)

„A vadász ebben a megközelítésben egyfajta szakralitás hordozója, és mint ilyen, tiszteletet érdemel.” (Kalmár Zoltán: Ortega versengéselmélete)

„Az ember, aki egyébként rendkívül masszív, nehezen faragható létez?, a legtöbbször csak vért izzadva alakítható személyiség, a vadászat révén kiszakad a mindennapokból, az intellektuális, antropológiai értelm? kultúra ékkövei közül, hosszabb id?re maga mögött hagyja a kultúra biztonságot nyújtó terepét, és a *Világba* vonul vissza a kultúra zajától. A civilizációs folyamat során a velünk született ösztöneink elsorvadása révén ?zikealkatúvá, kockázatkerül?vé vált kultúrlény most felülemelkedik a dilemmákkal, vívódásokkal terhelt civilizációs atmoszférán, kibújik a kultúra által rákényszerített szerepözönb?l, megszabadul a józan ész nehezékeit?l, és visszatér a közvetlenség világába. A versengés, a rivalizálás kulturális kontextusából átlép a versengés, az óvatosság mer?ben más jelleg?, biológiai szövedékei közé, ahol egészen mások az együttélési stratégiák és az irányfények. Ideiglenesen áthelyez?dik egy korától idegen, az emberi és nem emberi határán lebeg? természeti létformába, az emberi ész számára átláthatatlanul összefügg?, bonyolult egységbe, ahol ugyanolyan otthonosan mozog, mint ott, ahonnan érkezett. A civilizációs minták közül való kiszakadás a kulturális önazonosságának felfüggesztését, a civilizációs elvárások, a társadalmi normák feloldódását, elt?nését jelenti. Bekövetkezik egy er?teljes elmozdulás a reflextevékenységek irányába, a tanult magatartásminták helyére az ösztönök, az elemi er?k, az elementáris energiák lépnek. A vadász tehát mintegy eltávolítja magától kultúrlény mivoltát, a természet békés-zord világában a másodlagos vadság, a fésületlenség állapotába kerül, és a kultúrlényt?l eltér?, zárt rendszer? magatartási mintázatot ölt magára, létezésében meghatározó módon a zoológiai szempontok érvényesülnek, környezetére els?dlegesen természetes spontaneitással reagál. A csúcsragadozóvá el?lépett embert nem az ördög szállta meg, ne tulajdonítsunk neki antiszociális személyiségzavart, ám bizonyos értelemben mégis dehumanizációról beszélhetünk, hiszen reakcióit f?ként testének biológiája határozza meg. A vadász és a vad létmódja között alig észlelhet? határvonal, a lényegi különbségek cseppfolyóssá válnak, a sportvadász életét a természettel, annak minden bels? finomságával való tényleges *összeolvadás* határozza meg.” (Kalmár Zoltán: Ortega versengéselmélete)

“Az orgiasztikus, dionüszoszi elem ott hullámzik és fortyog minden vadászat legmélyén”. (Ortega)

“A vadászat egész morált foglal magában, mégpedig annak *legmintaszer?bb* formájában. A vadász ugyanis, aki magáévá teszi a sportszer? morált, a legnagyobb magányában teljesíti annak parancsolatait; nincs más tanúja,

közönsége, csak a hegycsúcsok, az elmosódó felh?k, komor tekintet? tölgyek, reszket? ciprusok és a kóbor vad. (…) A vadászatra mindig is úgy tekintettek, mint magasrend? pedagógiára, mint az egyik *legalkalmasabb jellemformáló* módszerre." (Ortega)

„A vadászat nem végletes féktelenség, lényegi mozzanata éppen a lelkiismeretes versengés. A szabad akarattal rendelkez?, a saját életét önmaga által irányított lény «pontosan abban a mértékben, ahogyan a fegyverek egyre inkább hatékonnyá váltak, (…) *korlátokat szabott magának* a vaddal szemben, hagyott neki is *játékteret*, hogy ne tegye túlságosan egyenl?tlenné vadász és zsákmánya viszonyát, hiszen ha e viszony bizonyos határait áthágja, akkor a vadászat lényegi mivoltát semmisíti meg, és puszta mészárlássá, irtóhadjárattá változtatja azt. (…) Ahelyett, hogy megtenné mindazt, melynek megtételére képes, az ember gátat szab határtalan képességeinek, és utánozni kezdi a természetet, vagyis szabad elhatározásából visszahátrál, *visszalép a természeti létbe*.»" (Ortega)

„A vadászat tehát alapvet?en *zoológiai* jelenség, «két ösztönrendszer párviadala, összecsapása» (...)." (Ortega)

"A hasznossági alapon ?zött vadászatban a vadász valódi célja, amire törekszik, s amit értékel: az állat halála. Minden egyéb, amit ezt megel?z?en tesz, eszköz csupán, hogy ezt a célt elérje, amely nem más, mint az ? formális szándéka. (…) A sportembert nem a zsákmány halála érdekli, nem ez a szándéka. ?t éppenséggel azok a dolgok érdeklik, amiket ezt megel?z?en kellett tennie a siker érdekében: vagyis a vadászat. Ezzel tényleges céllá válik az, ami korábban eszköz volt csupán. A halál lényegbevágó, mivel enélkül nincs hiteles vadászat; az állat megölése annak természetes végét, végcélját jelenti: a vadászat végcélját, annak lényegazonosságában, *nem* pedig a vadászét." (Ortega)

"Minden tudományt megel?z?en és minden tudományon túl az emberiség úgy tekint magára, mint olyasvalakire, aki az állatvilágból emelkedett ki, de nem bizonyos abban, hogy teljes egészében meghaladta-e azt. Az állat továbbra is túlságosan közel áll hozzánk ahhoz, hogy ne érezzünk vele valamilyen rejtélyes közösséget." (Ortega)

„A jó vadászhoz hozzátartozik a nyugtalan lelkiismeret a halállal kapcsolatban, amit éppen ? hoz a pompás állatra." (Ortega)

"A fényképez?géppel való vadászat modorosság, nem pedig kifinomultság; olyan etikai mandarinizmus, ami semmivel sem kevésbé sajnálatra méltó, mint az értelmiségiek sokféle más mandarinizmusa." (Ortega)

„A kocavadászok ezen népes táborát a mesterkéltség és az infantilizmus jellemzi, ami jól megmutatkozik akkor, ha állatképekb?l vagy állathangokból összeálló trófeagy?jteményeiket szemléljük, kép- vagy hangvadászkalandjaikat hallgatjuk. A lencse- vagy mikrofonvégre kapott vadak esetében az élet helyett csupán az élet *nyom*ának feszültségmentes, vizuális vagy akusztikus *látszat*birtoklása történik. Aki nem képes megölni az állatot, vagy nem szenved meg az állat életéért, abban nem dolgozik valóságos vadászszenvedély. A kultúra sáncaiból nézve ezek t?pontos, metsz?en éles, egyszersmind dermeszt? szavak." (Kalmár Zoltán: Ortega versengéselmélete)

"Hogy mióta vadászom, ezt még csak ki tudom deríteni a naplómból. Hogy azonban mióta vagyok vadász, ez már nehezebb kérdés." (Széchenyi Zsigmond)

„A vadászatot egyáltalán nem a lövés tudománya, nem a gyilkolás és nem az étel, a b?r s a trófea jelenti, hanem mindez együtt, és még sok sok minden, ami túl van ezeken. ?si örökség ez, amit egyik ember örököl, a másik nem. ?si harc ez a család táplálékának megszerzésére, kutatási vágy, megfigyelés, tudásszomj, kalandkeresés, gy?jtési szenvedély, erd?k, mez?k, nádasok szeretete, még ilyen fagylaltállapotban is... és ha nem szólhat a puska, akkor is!" (Fekete István)

„Kevesen tudják, hogy a kafferbivaly milyen el?kel? helyet foglal el az afrikai nagyvadak sorában. pedig az afrikai bivaly a legveszélyesebb valamennyi között, s nekem kedves vadam is volt mindig, mert az «ol-arok» kemény ellenfél, amely, ha már támad, küzd is az utolsó leheletéig." (Kittenberger Kálmán)

Üzenet a nyálas-nyamvadt, vadászat-gy?löl? senkiknek, akik a vadászatról sem tudnak semmit az égvilágon: ha a vadászatot be akarják tiltani, tiltsák be azzal együtt Ortegát, Széchenyi Zsigmondot, Kittenberger Kálmánt és Fekete Istvánt is.

(Folytatjuk)

Bayer Zsolt - www.magyarnemzet.hu

Ajánló